

MŮJ CHRÁM NA LONDÝNSKÉ

1. Král. 8,10-13

kázání z bohoslužby z 20. 4. 2013 – br. Jonczy Marek

I. Úvod

Pořád to ještě není tak dávno, kdy jsme sobotu co sobotu přicházeli na Londýnskou a temným nevábným průchodem vstupovali do našeho chrámu. V roce 2009 však přišla úžasná příležitost. Představitelé naší církve se rozhodli zchátralý dům si ponechat a zrekonstruovat jej k dalšímu užívání. Už nějaký čas opět přicházíme i několikrát v týdnu do chrámu a věřím, že se všichni radujeme z nejen z prosvětleného atria, ale také ze všech dalších změn, které tato stavba při rekonstrukci zaznamenala.

Přiznám se vám, že jsem vždy moc rád, když se těmito prostory mohou pochlubit a ukazovat je na odiv lidem, kteří se zde zastavují. Vždy jsem moc potěšen, že tito lidé reagují velmi pozitivně. Často dokonce netají své překvapení nad tím, jaké zajímavé prostory se uvnitř domu nacházejí.

Blíží se Noc kostelů, do které se jako sbor opět chceme zapojit. Určitě se v našich prostorách objeví řada těch, které tato stavba bude zajímat a přijdou se na ní podívat.

II. Historické pozadí

Chrámy, svatyně a různá svatá místa jsou totiž už po staletí pro lidi významným předmětem zájmu. Od nepaměti taková místa lidstvo budovalo a vyhledávalo. Budeme-li sledovat starověké dějiny, pak zjistíme, že jakási „božiště“ jsou budována ve všech náboženských systémech od nepaměti. Lidé prostě přirozeně touží po místech, kde by mohli blíže svého Boha a víru uchopit.

III. Biblické pozadí

Výjimkou nebyl ani starověký Izrael. I ten od samého počátku budoval místa, na kterých se chtěl osobně setkávat se svým Bohem a vzývat jeho jméno. Ať už to bylo prostřednictvím obětních oltářů, kamenů nebo různých primitivních staveb. Vzpomeňme například na Bét-el a Jákoba, který, díky známému snu o sestupujících andělech po žebříku z nebe, ráno usadil na místo kámen a vyhlásil jej za dům Hospodinův. Ale můžeme vzpomenout také na Sichem, Sinaj a další významná „svatá“ místa, na kterých se člověk osobně setkával se svým Hospodinem.

Nejzajímavějším posvátným místem Boží přítomnosti v dějinách Izraele je bezesporu truhla smlouvy. Její dokonalý popis najdeme ve dvacáté šesté a dvacáté sedmé kapitole Druhé knihy Mojžíšovy. Tato schrána s důležitými artefakty národa putovala společně s Izraelci po poušti a stala se jakýmsi náboženským středem celého národa. Její příběh je natolik zajímavý, že určitě stojí za to jej v biblické zprávě sledovat. Stala se významným symbolem Boží přítomnosti nejen pro Izrael samotný, ale také pro okolní národy, které si uvědomovaly její až magickou moc, jež často chtěli získat ve svůj prospěch.

Král David tuto truhlu přenesl do Jeruzaléma, kde pro ni chtěl postavit chrám a centralizovat tak Boží přítomnost na jedno konkrétní místo. Davidův plán však ještě

Hospodin odmítl a přistoupil na něj až o něco později za vlády jeho syna Šalamouna. Teprve jemu se skutečně podařilo v Jeruzalémě vybudovat chrám, který se stal náboženským, ale i politickým centrem království. Jak jsme četli v našem úvodním čtení, Bůh celou akci schválil a také posvětil. Centralizoval tak svoji přítomnost do Jeruzalémského chrámu. Zanikla tak významnost jiných tradičních svatyní a poutě i bohoslužby se centralizovaly do chrámu v Jeruzalémě. Chrám se stal oblíbeným místem poutníků z širokého okolí, kteří se zde skrze účast na bohoslužbách setkávali se svým Bohem.

Stejně jako Izraelský národ, i Jeruzalémský chrám měl velmi pohnutou minulost. Dodnes je místem, ke kterému se Židé upírají a nedají na něj dopustit.

IV. Význam chrámu

Chrám ve starověku ale neměly jenom význam náboženský. Kromě vysluhování bohoslužebných úkonů zasahovaly chrámy také do vzdělávacích, sociálních, kulturních a dokonce politických oblastí. Vždy jakoby se snažily onu Božskou přítomnost vynášet také ven do svého okolí. Díky zapáleným kněžím se například začaly předávané ústní informace zapisovat a vzniká první literatura. Díky mytickým spekulacím se vyvíjela první metafyzika a později rozkladem mýtů i první filosofie. Z chrámů jasně zaznívalo rozhodování o čistém a nečistém, tedy o tom, co je dobré a zlé, a byly tak položeny první základy práva a etiky. Chrámy byly také vždy útočištěm pro zraněné a nemocné, kterým kněží poskytovali pomoc a ošetření. Některé léčebné praktiky se tak staly dokonce počátkem medicíny. Kněží také zkoumali pohyby v přírodě, která zrcadlí božský řád, což je vedlo např. k přemýšlení o pohybu nebeských těles. A byl tak položen základ astrologie a astronomie. S tím souviselo také stanovování svátků a slavností, tvorba kalendáře a vůbec měření času. V chrámech vznikaly také první kroniky, tedy počátek dějepisceví. Z náboženských ritů, zejména zpěvů a tance, vzniká hudební a dramatické umění, které ovlivňuje soudobou uměleckou tvorbu. Důležitou součástí byly při chrámech také různé školy. Lze tedy říci, že i pedagogika a školství zde má svůj nezastupitelný původ. Všechny tyto aspekty se v průběhu dějin stávají nedílnou součástí pozdějších synagog a také kostelů. Souhrnně lze říci, že chrámy a kněží hráli vždy klíčovou úlohu při vzniku celé kultury a významně ovlivnili její rozvoj.

V. Ježíš a chrám

Také pro Ježíše byl chrám velice důležitým místem. Vzpomeňme jen na příhodu z jeho raného života zaznamenanou například u Lukáše v 2 kapitole. Ve svých dvanácti letech se spolu s rodiči vypravil o velikonočních svátcích do chrámu v Jeruzalémě. Na zpáteční cestě se rodičům ztratil z dohledu a ti jej našli až po třech dnech v chrámě, kde seděl mezi učiteli, naslouchal jim a dával různé otázky. Všimněte si, že o něj i jako o malé dítě bylo v chrámě velmi dobře postaráno. Ani po třech dnech nehladověl, nežíznil ani nijak nestrádal. Naopak ještě navíc byl velmi ochotně vyslychán a vyučován. Význam chrámu se v Ježíšově životě nevytratil ani v pozdějších letech. Matouš 21, 23: *Když Ježíš přišel do chrámu a učil, přistoupili k němu velekněží a starší lidu a řekli: „Jakou mocí to činíš?“* Matouš 26, 55: *V té hodině řekl Ježíš zástupům: „Vyšli jste na mne jako na povstalce s meči a holemi, abyste mě zajali.*

Denně jsem sedával v chrámě a učil, a nezmocnili jste se mne. Dokonce platil chátovou daň, jak je zapsáno u Matouše 17,24-27. Ani známé vyčištění chrámů (Marek 11 kapitola) neznamenal odsouzení kultu, ale plynulo z přesvědčení o posvátnosti chrámu. Pro Ježíše byl chrám už od dětství místem, které měl moc rád a rád přebýval v něm, odpočíval, modlil se, učil a nazýval jej domem svého Otce.

VI. Můj chrám na Londýnské

I přes významnou kultickou tradici chrámu si ale Židé zejména v babylonském exilu uvědomovali, že Bůh může být všude. Že kromě chrámu je možné ho slavit a chválit kdekoliv. Proto smysl a význam chrámu přenášeli také do rodin a synagóg.

Křesťané však význam chrámů posunuli díky Pavlovi a Petrovi ještě o něco dále. Apoštol Pavel v listě Korintňanům píše: *„Podle milosti Boží, která mi byla dána, jako rozumný stavitel jsem položil základ a druhý na něm staví. Každý ať dává pozor, jak na něm staví. Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus... Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy“* (1Kor 3,10-11.17). V 1 Petrově 2. kap hovoří Petr takto: *„I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista.“*

Jsem moc rád, že náš sbor se již třetím rokem v novém chrámu snaží onu starověkou tradici chrámů stejně jako Ježíš zachovávat a zároveň jí posouvat i Petrovsko-Pavlovským směrem. Díky aktivní evangelizační práci můžeme hrdě říci, že nezůstáváme jenom prázdnými stěnami s pouhou sobotní bohoslužbou, kde docházíme uspokojit především své potřeby, ale že se snažíme působit i na své okolí v dalších oblastech vzdělávání, kultury i pomoci. Tedy stejně tak, jak tomu vždy v chrámech bylo. To však může fungovat jenom na základě toho, že Kristus je v nás a bude v nás, protože pak taková činnost bude zcela přirozená. Jedině tak v nás totiž mohou ožít kameny, na nichž bude postaven jeho dům, kde lidé i dnes ucítí jeho blízkost.

Proto bych chtěl moc poděkovat všem, kteří mě ani v minulém volebním období nenechali v pozici vedoucího evangelizace našeho sboru ve štychu, ale naopak za mnou stáli a pomáhali mi s realizací snu rozzářit Londýnskou pro své okolí.

Věřím, že nám Pán Bůh dá sílu v této linii pokračovat a náš chrám bude pro své okolí dále přínosem a oázou, kde lidé mohou spočinout a načerpat nejen sílu, vzdělání, poznání, ale také Boží blízkost. Amen